

Onderstaand Service document is aangepast voor de situatie van Wolfert Tweetalig (vmbo- en staatsexamen informatie is voor de leesbaarheid verwijderd volledige tekst: [Servicedocument voor vo-, vavo- en vso-scholen \(versie 2\)](#))

Servicedocument VO examens - aanpak Coronavirus

Versie 2: 8 april 2020 (versie 1: 27 maart 2020)

Inleiding

Met dit servicedocument ontvangen scholen informatie over de uitwerking van de maatregel¹ dat het centraal examen in het schooljaar 2019-2020 niet doorgaat. Onderstaande informatie is alleen van toepassing op leerlingen die dit schooljaar het eindexamen in een aantal of alle vakken afleggen. Versie 2 van dit document bevat een aanvulling op versie 1, toegespitst op de uitwerking van de slaag-zakregeling voor het schooljaar 2019-2020. De volledige regeling wordt zo snel mogelijk maar uiterlijk 1 mei gepubliceerd.

Samenvatting maatregelen voor vo: centraal examen gaat dit jaar niet door

- Het centraal examen komt dit schooljaar te vervallen.
- Leerlingen kunnen op basis van de resultaten van het schoolexamen het diploma behalen. Het schoolexamen moet conform het programma van toetsing en afsluiting (PTA) worden afgemaakt.
- Er is een slaag-zakregeling voor schooljaar 2019-2020 vastgesteld.
- De slaag-zakregeling 2019-2020 is zo veel mogelijk gelijk aan de reguliere slaag-zakregeling. De regeling wijkt op de volgende punten af:
  - o Het eindcijfer van een vak wordt vastgesteld op basis van de resultaten voor het schoolexamen.
  - o De regel dat het gemiddelde voor de CE-resultaten minimaal een 5,5 moet zijn, vervalt.
  - o Een leerling die gezakt zou zijn o.b.v. de SE-resultaten of zijn eindcijfers wil verbeteren, kan deelnemen aan maximaal twee resultaatsverbeteringstoetsen (RV-toetsen).
  - o Bepalingen over de rekentoets gelden dit jaar niet.
- Al het bovenstaande geldt ook voor het voortgezet algemeen volwassenonderwijs (vavo).
- De uiterste aanmelddatum voor het hbo en wo is verplaatst van 1 mei naar 1 juni.
- De uiterste aanmelddatum voor het mbo is verplaatst van 1 april naar 1 mei.

---

¹ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z05514&did=2020D11480

PTA & eindtermen

1. Eindtermen van de eindexamenklassen
  - In het PTA dienen minimaal de verplichte eindtermen van het schoolexamen (de eindtermen die in de examenprogramma's voor de verschillende vakken zijn voorgeschreven voor het schoolexamen) te zijn opgenomen.
  - De eindtermen die normaal gesproken in het centraal examen worden getoetst hoeven, nu het centraal examen komt te vervallen, niet aan het PTA te worden toegevoegd.
  - De eindexamenleerlingen ronden conform het PTA de schoolexamens af.
2. Aanpassen van het PTA
  - Resterende schoolexamens mogen, met inachtneming van de richtlijnen van het RIVM, fysiek op school worden afgenomen.
  - Indien nodig kan het PTA als gevolg van de huidige omstandigheden worden aangepast, waarmee het onder andere mogelijk is om toetsen in een andere vorm af te nemen, bijvoorbeeld via (beeld)bellens.
  - Na een eventuele aanpassing van het PTA moeten de voor het schoolexamen verplichte eindtermen nog steeds zijn opgenomen.
  - Voor aanpassingen van het PTA is instemming van de MR nodig. Tevens moet de wijziging gemeld worden bij de inspectie.
  - Het toevoegen van CE-eindtermen aan het PTA die eerder geen onderdeel uitmaakten van het PTA kan op verschillende leerlingen verschillende effecten hebben. Scholen worden opgeroepen hier op een zorgvuldige manier mee om te gaan.
3. Afronding van het PTA
  - Het schoolexamen is op 4 juni conform het PTA, inclusief de herkansingen, afgerond.
  - Scholen die voorzien dat het niet mogelijk is om voor alle examenleerlingen het SE conform het PTA af te ronden, melden dit uiterlijk 28 mei via het Examenloket (examenloket@duo.nl) bij de Inspectie. Scholen melden zich niet bij de inspectie als het individuele leerlingen betreft. In dat geval zoekt de school naar een individuele oplossing voor deze leerlingen.

Dit is een bijzonder examenjaar. De oproep aan scholen is om op een verantwoordelijke en zorgvuldige manier om te gaan met de geboden ruimte (zoals het aanpassen van het PTA) in het belang van de leerlingen en de waarde van het diploma.

Slaag-zakregeling 2019-2020 per onderdeel

Eindcijfers

- Het eindcijfer van een vak wordt conform het PTA bepaald op basis van het gewogen gemiddelde van de SE-resultaten.
- Het eindcijfer wordt afgerond naar een geheel getal. Als bij de berekening van het eindcijfer het cijfer moet worden afgerond, gelden net als anders de volgende afrondingsregels: het getal wordt naar beneden afgerond als het eerste getal achter de komma een 4 of lager is. Het getal wordt naar boven afgerond als het eerste getal achter de komma een 5 of hoger is.

Extra toelichting nav vraag aan examenloket:

Stap 1: schoolexamen wordt per vak eerst afgerond op één decimaal volgens de regels zoals opgenomen in het examenreglement van de school, zowel voor vakken mét als zonder ce.

Stap 2: schoolexamen-eindcijfer wordt afgerond op geheel getal (volgens afrondingsregels artikel Eindexamenbesluit 47.2, zoals hierboven beschreven)

- Voor vakken die normaal gesproken geen CE hebben (bijvoorbeeld maatschappijleer, CKV, wiskunde D en Chinees) geldt net als andere jaren dat het eindcijfer gebaseerd wordt op de SE-resultaten.
- Eindcijfers voor vakken die in eerdere leerjaren zijn afgesloten met een SE- en een CE-cijfer (bijvoorbeeld bij vervroegd of gespreid examen) blijven staan en worden niet opengemaakt bij het vaststellen van de uitslag.

Weging en compensatie eindcijfers

- Omdat er geen centraal examen worden afgenomen dit schooljaar vervalt de 5,5 regel (het gemiddelde cijfer van de centrale examens moet normaal gesproken minimaal een 5,5 zijn).
- De overige voorwaarden waaraan moet worden voldaan om te slagen voor een diploma (of een deelcertificaat) blijven gelden, met uitzondering van de bepaling over de rekentoets.
Denk daarbij bijvoorbeeld aan:
  - o voor havo/vwo: hooguit één 5 als eindcijfer voor één van de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde A, B of C (indien gevolgd) en voor de andere kernvakken minimaal een 6;
  - o regels omtrent het minimale eindcijfer dat behaald mag worden (niet lager dan een 4, ook niet voor losse onderdelen binnen het combinatiecijfer) en het maximaal aantal onvoldoende eindcijfers en de compensatie daarvoor;
  - o het vak lichamelijke opvoeding moet beoordeeld zijn met een voldoende of goed;
- Het is ook in schooljaar 2019-2020 mogelijk om het diploma met het *judicium cum laude* te behalen. De reguliere voorwaarden worden toegepast op de eindcijfers die op basis van het schoolexamen worden vastgesteld.
- De inhoudelijke eisen die worden gesteld aan de samenstelling van het vakkenpakket zijn in schooljaar 2019-2020 niet anders dan in andere jaren.

Resultaatverbeteringstoets

- Om leerlingen die op basis van hun SE-resultaten zouden zijn gezakt de kans te geven om alsnog een diploma te behalen, maken scholen voor elk vak een resultaatverbeteringstoets. Er is voor deze naam gekozen om deze toets te onderscheiden van de reguliere herkansingsmogelijkheden zoals opgenomen in het PTA van de school.
- Het cijfer voor de RV-toets wordt bepaald op één decimaal en telt voor 50% mee, het eerder behaalde SE-resultaat voor dat vak ook voor 50%. Beide cijfers worden gemiddeld en dat is het nieuwe eindcijfer. Dit geldt niet als het gemiddelde resultaat lager is dan het SE-resultaat. In dat geval is het eindcijfer gelijk aan het eerder behaalde SE-resultaat.
- Ook leerlingen die hun cijfers willen verbeteren mogen gebruik maken van de RV-toets, bijvoorbeeld omdat zij willen doorstromen naar een vervolgopleiding die (mede) op cijfers selecteert.
- Een RV-toets kan worden gemaakt voor alle vakken waarin een leerling eindexamen doet. Ook voor vakken waarbij in de reguliere situatie alleen een SE wordt afgenomen, zoals maatschappijleer.
- Leerlingen mogen voor maximaal twee vakken deelnemen aan de RV-toets. Dit is een verruiming ten opzichte van de reguliere situatie, waarbij leerlingen in het tweede tijdvak één CE mogen herkansen. Hier is voor gekozen vanwege de

uitzonderlijke situatie en het feit dat sommige leerlingen hadden gerekend op het CE om hun cijfers op te halen.

- De RV-toets wordt gemaakt door scholen zelf, waarbij men zich zoveel als mogelijk baseert op het gehele PTA van het betreffende vak. Stichting Cito ontwikkelt een handreiking om scholen te ondersteunen bij de ontwikkeling van de RV-toetsen.
- De RV-toets mag worden afgenomen na 4 juni. Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor het bieden van een alternatief afnamemoment van een RV-toets als een leerling niet kan deelnemen als gevolg van ziekte, thuis-quarantaine of een andere reden buiten de wil van de leerling. De directeur zal hem of haar in de gelegenheid stellen om de RV-toets alsnog af te leggen.
- Voor de uiterste data wordt vastgehouden aan de reguliere planning:
  - o Uiterlijk 4 juni: mededelen van de uitslag (geslaagd of gezakt) aan de kandidaat op basis van de SE-resultaten. Scholen die deze datum echt niet halen, melden zich uiterlijk 28 mei via het Examenloket (examenloket@duo.nl) bij de inspectie.
  - o Periode na 4 juni tot aanvang zomervakantie: voorbereiden op en afnemen van de RV-toetsen.
  - o Na afname en correctie RV-toetsen: vaststellen van de definitieve uitslag voor de leerlingen die RV-toetsen hebben gemaakt (geslaagd of gezakt).
- Leerlingen die **vervroegd examen** afleggen in het voor- of voorvoorlaatste leerjaar hebben in de reguliere situatie één herkansingsmogelijkheid. Meestal wordt deze pas ingezet in het eindexamenjaar omdat dan van alle vakken het eindexamen zijn afgerond en goed kan worden ingeschat welk vak moet worden herkanst. In de tijdelijke slaag-zakregeling heeft deze leerling de volgende twee mogelijkheden: (1) de leerling neemt dit schooljaar deel aan twee RV-toetsen en heeft daarmee in het eindexamenjaar geen herkansingsmogelijkheid meer. (2) de leerling neemt dit schooljaar deel aan één RV-toets en heeft in het eindexamenjaar nog recht op deelname aan de reguliere herkansingsmogelijkheid. Het resultaat van de RV-toets telt voor deze leerlingen op dezelfde manier mee voor het eindcijfer als bij de andere leerlingen.
- Leerlingen die **gespreid examen** afleggen hebben in de reguliere situatie ieder jaar van het gespreid examen een herkansingsmogelijkheid voor de vakken waarin in dat schooljaar het eindexamen is afgelegd. In schooljaar 2019-2020 geldt voor leerlingen die in het eerste jaar van het gespreid examen zitten dat zij kunnen deelnemen aan maximaal twee RV-toetsen in de vakken waarin zij dit schooljaar eindexamen hebben afgelegd. Het volgend schooljaar (het tweede jaar van het gespreid examen) kunnen deze leerlingen deelnemen aan de reguliere herkansing van dat jaar. Leerlingen die in het schooljaar 2019-2020 in het tweede jaar van het gespreid examen zitten, kunnen dit jaar deelnemen aan twee RV-toetsen in de vakken waarin zij dit schooljaar het eindexamen hebben afgelegd.
- Er kunnen alleen RV-toetsen worden afgelegd voor vakken waarin dit schooljaar het eindexamen is afgelegd. Een uitzondering geldt voor leerlingen die eerder in het (voor-)voorlaatste leerjaar een vak vervroegd hebben afgerond. Zij kunnen voor dat vak alsnog een RV-toets afleggen.

Aangepaste examentrajecten

Voor leerlingen die een aangepast examentraject afleggen, gelden de volgende regels:

- Gespreid examen:

- o Leerlingen die langdurig ziek zijn of andere bijzondere omstandigheden hebben, mogen hun eindexamens over twee aaneengesloten schooljaren spreiden en hebben in de reguliere situatie per schooljaar één herkansing over. Gespreid examen is ook in schooljaar 2019-2020 mogelijk.
- o Leerlingen die in schooljaar 2019-2020 in het eerste jaar van het gespreid examen zitten en dit jaar vakken afronden, maken volgend jaar het CE van deze vakken niet alsnog. De vastgestelde eindcijfers van dit jaar blijven staan.
- o Voor leerlingen die in schooljaar 2019-2020 in het tweede jaar van het gespreid examen zitten, geldt dat de uitslag wordt vastgesteld op basis van de eindcijfers die ze dit schooljaar behalen, in combinatie met de vorig jaar vastgestelde eindcijfers.
- o Net als ieder ander jaar melden scholen van tevoren bij de inspectie welke leerlingen gespreid examen doen. Scholen doen dit in schooljaar 2019-2020 uiterlijk op 11 mei.
- Vervroegd examen in (voor-)voorlaatste leerjaar:
  - o Leerlingen mogen in het voor- of voorvoorlaatste leerjaar al eindexamens doen in vakken. Dit is ook in schooljaar 2019-2020 mogelijk.
  - o Leerlingen die in een eerder schooljaar vervroegd examen hebben gedaan, op die manier een vak hebben afgerond en in schooljaar 2019-2020 de herkansingsmogelijkheid voor dat vak willen gebruiken, maken een RV-toets voor dit vak. Zie onderstaand voor een verdere toelichting op de RV-toets.
  - o Ook voor leerlingen die de vakmanschaproute of beroepsroute volgen en dit schooljaar vmbo-vakken afsluiten geldt het bovenstaande.
- Vakken op een hoger niveau:
  - o Leerlingen mogen ook dit schooljaar eindexamens doen in een vak op een hoger niveau. Leerlingen moeten daarbij voldoen aan het PTA van het vak op het hogere niveau, net als in de reguliere situatie zou moeten.
  - o Na afronding van het SE conform het PTA en vaststelling van het eindcijfer van het betreffende vak op een hoger niveau kan een leerling ervoor kiezen, als gevolg van een tegenvallend resultaat, om terug te vallen naar het oorspronkelijke niveau. De leerling dient in dat geval te voldoen aan het PTA van het vak op het oorspronkelijke niveau. Het eindcijfer wordt vastgesteld op basis van het SE, conform het PTA van het geëigende niveau.
- Wisselen van niveau:
  - o Uiterlijk op 11 mei zijn eindexamenleerlingen ingeschreven op de leerweg of schoolsoort waarin zij hun diploma behalen dit schooljaar. Na deze datum zijn wisselingen niet meer mogelijk.

Registratie resultaten in BRON

- De SE-cijfers worden uiterlijk op 4 juni aangeleverd bij DUO en opgenomen in het register BRON.
- Er worden voor de in schooljaar 2019-2020 afgeronde vakken geen CE-cijfers geleverd aan DUO. De kolom met CE-resultaten blijft leeg en het eindcijfer wordt op basis van de schoolexamencijfers vastgesteld en de uitslag wordt op basis van het SE-cijfer berekend.

- Als een leerling een RV-toets aflegt voor een vak wordt het eerder ingevulde SE-resultaat vervangen door het gemiddelde van het SE-resultaat en het resultaat van de RV-toets van het desbetreffende vak. Indien dit gemiddelde cijfer lager uitvalt dan het SE-resultaat blijft het SE-resultaat staan.
- Bij het vaststellen van een uitslag op basis van eerder behaalde resultaten geldt het volgende:
  - o Leerlingen kunnen in schooljaar 2019-2020 een diploma behalen op basis van in een eerder schooljaar behaalde resultaten. Voor de eerder behaalde resultaten geldt dat zowel het SE als het CE is afgelegd. Deze resultaten worden beide aangeleverd in BRON. De school geeft zoals gebruikelijk per vak aan in welk schooljaar het resultaat behaald is, zodat de regels van het betreffende schooljaar kunnen worden toegepast op dat vak.
  - o Leerlingen kunnen in de komende jaren de eindcijfers uit schooljaar 2019-2020 betrekken bij het diploma (bij het afleggen van gespreid of vervroegd examen of via het vavo of staatsexamen). De school geeft per vak aan in welk schooljaar het resultaat behaald is, zodat de regels van het betreffende schooljaar kunnen worden toegepast op dat vak.

Diploma en cijferlijst

- Het diploma dat in schooljaar 2019-2020 wordt uitgereikt is hetzelfde als in andere jaren. Scholen gebruiken voor het diploma hetzelfde model uit de Regeling modellen diploma's als dat zij normaal zouden gebruiken.
- De bijbehorende cijferlijst verschilt daarentegen wel van de reguliere cijferlijst. Op de cijferlijst worden alleen de SE-resultaten opgenomen. De eindcijfers zijn gebaseerd op enkel het SE-resultaat.

Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo)

- Bovenstaande slaag-zakregeling is ook van toepassing op het vavo.
- Leerlingen kunnen via het vavo (en het staatsexamen) resultaten uit verschillende schooljaren inzetten om een diploma te behalen. De uitslag wordt in deze gevallen vastgesteld op basis van de eindcijfers die zijn behaald in deze schooljaren. De samenstelling van de eindcijfers verschilt in schooljaar 2019-2020 van eerdere en latere schooljaren, maar aangezien het allemaal vastgestelde eindcijfers zijn, kan de uitslag gewoon worden vastgesteld. Het is niet nodig om alsnog het CE af te leggen voor de vakken die in schooljaar 2019-2020 zijn afgesloten. Zie passage *Registratie resultaten in BRON* voor een toelichting op de registratie van deze resultaten.
- Zoals eerder in het document al is aangegeven, kunnen eerder behaalde en vastgestelde eindcijfers worden ingezet om het diploma te behalen via het vavo (of staatsexamen). Deze eindcijfers zijn vastgesteld en kunnen niet worden opgebroken. Als een leerling in schooljaar 2019-2020 het diploma behaalt via het vavo door middel van de inzet van eerder behaalde resultaten worden deze vastgestelde eindcijfers in zijn geheel ingezet (zowel SE als CE).
- Leerlingen die in schooljaar 2019-2020 zakken voor het diploma in het reguliere vo kunnen in schooljaar 2020-2021 overstappen naar het vavo om daar het diploma te behalen. Voor deze leerlingen geldt hetzelfde als hierboven is toegelicht.

Monitoring

Met deze regeling wordt het leerlingen optimaal mogelijk gemaakt eindexamen te doen in dit uitzonderlijke jaar. Het VO-diploma moet net als in andere jaren zijn waarde en civiel effect hebben. Om het niveau van het diploma te waarborgen en hierover transparant verantwoording af te leggen, monitoren we de slagingspercentages van leerlingen, inclusief de resultaten op de verschillende vakken. In de jaarlijkse Examenbrief zal de minister hierover aan de Kamer rapporteren. Daarnaast wordt op de uitvoering van de schoolexamens toezicht gehouden door de inspectie, die dit betreft bij haar reguliere toezicht.

Tijdslijn

Regulier/vavo	
Nu tot aan 4 juni	Het schoolexamen wordt conform PTA afgerond, inclusief herkansingen
11 mei	<p>Uiterlijke datum dat scholen melden bij inspectie welke leerlingen gespreid examen afleggen dit schooljaar</p> <p>Uiterlijke datum dat eindexamenleerlingen staan ingeschreven op de leerweg of schoolsoort waarin zij het eindexamen afleggen</p>
28 mei	Uiterlijke datum dat scholen melden bij de inspectie dat zij voorzien dat het PTA niet kan worden afgerond voor alle of een grote groep eindexamenleerlingen.
4 juni	<p>Feestelijke dag!</p> <p>Uiterlijke datum dat leerlingen de uitslag te horen krijgen</p> <p>Uiterlijke datum dat scholen schoolexamenresultaten aanleveren in BRON</p>
Na 4 juni tot start zomervakantie	Afname resultaatverbeteringstoetsen